

A. Descamps: Odgovor je sadržan u gornjem izlaganju. Sv. Ivan jasno pripisuje Isusu riječi i govore koje mi jedan egzegeta neće kao talkove pripisati Isusu. Podjednako vrijedi za *neke* riječi sinoptika. Zašto ćemo razlikovati samu Isusovu riječ od »Isusovih riječi prema evanđelistu«? Zato, jer je evanđelist »pomiješao« historiju i vjeru, a mi raspoložemo tehničkim sredstvima (zamršenima) da ih pokušamo razlikovati. Postupak evanđelista ima »svoju« istinu koja je neprijeporna u pogledu vjere. Ali, unutar te globalne istine (»proslavljeni Krist i Isus iz Nazareta: isto je konkretno biće«) povijesničar — i vjernik također — može razlikovati vjersku istinu od historijske istine.

3. CuS: Ako evanđelisti stavljaju u Kristova usta ključne riječi koje ne bi bile izrečene, ne optužuju li na neki način Krista da nije rekao što je bilo trebalo reći?

A. Descamps: Odgovor je isto tako sadržan u onome što je do sada rečeno. Riječi koje Isus iz Nazareta nije rekao, a koje mu evanđelisti pripisuju, imaju »svoju« vrijednost: one izražavaju što evanđelisti (i Crkva njihova vremena) smatraju kao stvarnosti (koje je uskrsli Krist tako reći objavio; njihova je istinitost nešto apsolutno u pogledu vjere. Evanđelisti ne optužuju historijskoga Isusa da nije rekao što bi bilo trebalo reći jer: ili ne postavljaju sebi pitanje o razlici između Isusa koji je propovijedao u Palestini i uskrsloga Krista koji je »inspirirao« evanđeliste ili, ako postavljaju to pitanje, misle bez sumnje da bi Isus prije uskrsnuća bio mogao reći nekada ono što ih danas inspirira živi Krist u njima, ili da je to rekao u ekvivalentnim izrazima.

MRZI BLIŽNJEGA SVOGA

Ignis Leticia

Ono što ću izreći možda je molitva. Možda samo pokušaj da to bude. Možda sablazan.

Razgovaram sa sobom. Mislim da me Ti čuješ. Vjerujem da je tako. To hoću. I zato se skupljam. U sebi. U svojoj misli. U svoju čahuru molitve. Boli, Gospodine. Negdje. Svugdje. Možda samo u srcu. Iz magle buja. Iz noći neistražene. U rubovima puca. Na površini omamljuje.

Ljubi bližnjega svoga... Ljubi... Ljubi... — Tuče. Tuče.

U meni je, Bože: ON — udvostručen. Utrostručen. I znan — neznan, udomaćen — otuđen. Moj grad. Moj svemir. Moja tamnica, Bože.

Tako smo teški. On: sa mnom. Ja: s njime. Nismo samo susret. Jedna smo životna stanica. Jezgra koja se muči.

Ne mogu izaći. Ne opipavam mu lice, ne osluškujem bilo. Ne razumijem otkucaje. Raste u meni, zatvara vidokrug, sputava kretnje. Ne dopušta da ga mjerim u prostoru, da mu u pozadini neba vidim obrise. U meni je: čahura bolesti. Izraslina koja razdire.

Gospodine, izvedi nas sve. Mene, njega, gomile u nama. Tijesno nam je. Sudaramo se. Nema sunca. Opeklina su od topline.

I nehotice ćutim srdžbu. Odvratnost od koje zebem. U uzajamnosti našeg daha nema saopćenja dobre misli, dodira koji zacjeljuje. Gospode, protiv volje mrzim. Hoću da bude drukčije.

Ja. Moj bližnji. Gomile u nama. Jedno smo. Ti si tako htio, Gospodine. Kanjavajući ga, ranjavam sebe. Otudujući se, od sebe se udaljujem. Po njemu mjeriš mene. Ako je ogreben, unakažen, — moja je krivnja. Ako je ponižen, treba da se do njega ponizim. Ako ga boli, moja bol mora biti stostruka. To je poruka Vesele vijesti. VESELE. Dođe mi da plačem. Ne rugam se, Bože. Ne hulim. Bojim se sebe.

Vjerujem, najzad, da su suze najčišće. Iskupljuju. Sakupljaju se u rijeku. A rijeka teče. Prima pritoke. Teži k moru. Ne zaustavlja se. Onda molim. Ti, Gospodine, ne obmanuješ. I što stvaraš, nije privid. Što naređuješ, nije zabluda. Ono što postoji uistinu jest, jer je od Tvoje volje. I po tome jest vrijednost. I ja. I moj bližnji. Gomile u nama. Ogrebeni i nagrđeni, osakaćeni i smušeni. Svi smo: vrijednost. — I gađenje, i mržnja, i srdžba, i nemir — ljubav su u osnovi. Jer ih ne želim. Mrzim mržnju. Prezirem prezir. Ljutim se na srditost.

U ovom trenutku ne-vremena kad boli u korijenu vida i stvari se bolesno preuveličavaju, — ja MOLITVENO ŽELIM.

Bolesni smo, Bože. Ja i moj bližnji. Bolesna je ljubav. Previše se s njom razbacuju. Čini se da Tebe vrijeđa. Tebe ne odrazuje. Nezreo je bližnji. Oboje smo nedorasli dobroti. Nesposoban je da je procijeni i primi. Meni nedostaje, da ga njom zadržim. Jedan drugome izmičemo ne raspoznavajući cilj. Nismo mudri, Gospodine, ne poniremo u dušu. — Spoznaja potiče ljubav. Ljubav se prepoznaje u velikodušnosti. A nje nema. Čudno je uistinu da još nismo postali nijemi nadglašavajući jedni druge čovjekoljubljem kojeg nema. I kad onaj drugi, moj bližnji, moj najdalji, sebe sâmog mrzi podupirući svoje laži, psihološke i filozofske, i one iz bijede osjećanja i bez misli — ja mu ne umijem pristupiti. Jer se bojim. Oboje smo u opsesiji. Lažnog integriteta, svaki na svoj način. Kao da će nas tuđi dodir osakatiti.

U ovom trenutku razmišljanja, neka mi bude dopuštena iskrenost i pod cijenu sablazni. Ljubav nije ljubav. U Tvojim Zapovijedi, Bože, trebalo bi promijeniti prvu riječ. Njezin sadržaj ponekad zbunjuje. Zvuči naivno. Ukusu onih koji Tebe ni ne pokušavaju gledati. I ako je okus gorak, ne osjećaju lijek.

Bez zlobe govorim, Gospodine. Barem ovaj čas. Iskrivili su vrijednost. Tvoju misao. Podupiru bolest, povlađuju slabosti. Iz koristoljublja laskaju. Nude što nisu zaradili. Hvalospjevom opsjenjuju. Od viška poklanjaju, lihvarski nadajući se kamatama. Nježnost im je mekoputna. Njihova vjernost oskvrnjuje.

Ako je to ljubav, Gospode, — ja mrzim.

Mrzim i iz slabosti i neznanja, nevješta u otkrivanju Misli. U mom vido-krugu stvari se ne spajaju u evanđeoskoj perspektivi. Vid je previše materijalan. I boli. Nedostaje mu Vizija: projekcija Križa. Tvoj lik blije-di. Tako je često samoljublje i samoobrana to gnjušanje prema zlu.

Sebičnost je ono nepodnošenje počinitelja. Vjeruj: to je ljudski. Bez Tebe ne mogu drukčije.

Razbiti smo, Bože. U sebi razdijeljeni. Međusobno nepomirljivi. Božanskom kohezijom saberi nas. Ti si Crkva. A Crkva je i ljudsko tijelo. U stisci smo, Gospode. Previše jedan drugome blizu. Prebolno vezani. Zapleteni. Obnovi krv. Svaki je životni organ plemenit. I svemir je premlan srcu od davnine.

Teško mi je opstati. Kao da si nebo razapeo kroz tokove krvi — i dopuštaš mrak, munje i kišu. Blato na kraju. Ne čuje se hod molitve. Zamagljuješ moj istinski lik.

Gdje je bližnji? Topao i ojađen. Gomile su. Gomile, Bože. I gaze u meni. I kad se razdani, razbistri i razum prozire, hladno je, Gospodine, prehladno bez Tvoga viđenja. Daj san: u snu se leti. Daj da poludim od ljubavi. Da se tijelo i duša izmire. Da tijelo do zvijezda svijetli.

Gospodine, ja otajstveno mrzim. Sljepoću koja ne vidi Dan iza ovog dana. Dan koji nije Tvoj. Opsjenu u duši. I čini mi se da — mrzeći ljubim. Iz preuzetnosti. Iz osjećanja praznine. Svejedno. TEBE želim. Želja je „Bože, koja i mog bližnjeg okrivljuje.

Kao da je na putu i kamen i čovjek. Kao da su isto: kamen u meni. Gospodine, shvati. To nije mržnja. To je strah. Mrzim zid koji od Tebe dijeli. U njemu, mom bližnjem. S njime, nosim ga u sebi. Posrćem od težine. »Ljubi... Ljubi«, tlači kao grobnica.

Na kraju, Gospode, sebe ne obmanjujem. Ti i bližnji na istoj ste stazi. U istom vidokrugu molitve. Bez njega Tebe ne dodirujem. Bez Tebe njega ne zapažam. Ne zahvaćam srcem.

Najzad, ako postoji dobrota, i od Tebe je, zar se ne prepoznaje po tome što razveseljuje! Nije škrt. Ne ograničuje radost. Bez sustezanja se razdaje. A Ti si Dobrota. Veličina. Vrijednost. Od naših malih doziranja, naših ljudskih dobrota, veličina, vrijednosti — Ti ne rasteš.

Tu je moj bližnji. Neumoljiva logika. Jedini po kome sebe potvrđujem. On je između Tebe i mene. On je medij.

Ne dajem svoje. Ti si Radost.

»Ljubi... Mrzi«; »Ljubi — Mrzi...« Moj bližnji. Udvostručen. Ustostručen. Grad u meni. Svemir.

Mrzim naličje svoje, Bože. Ono što nisi — TI.

Hoću zemlju Tobom razdanjenu i razdanu. Svu u srcu. Bez ograničenja. Gdje bića koja si ljudima nazvao ne opsjenjuju. Gdje darežljivost ne osiromašuje. Ljubav ne ubija.

Sidi, Gospodine, duboko, najdublje. Kroz sve pore duše. Utabori se u samoj misli, da zdravo bude disanje, da riječ liječi, dodir preporađa. I što je najvažnije, Gospodine, što Ti najprisnije povjeravam: produhovi čula. Da ne bude obmane, i pokušaj da ne bude zabluda. Da svaka stvar ima svoje pravo ime. Da budemo ja i bližnji doista bliski i dodirljivi. I ti između nas.

I ako išta ima izgled uskraćivanja i gorčine, neka ne bude zataja. Ni izdaja. I on što naslućuje mržnju, neka ne sablažnjava. I Ti je kao privid uzmi. Iz ljubavi je, Gospodine. Iz želje da se u Veseloj vijesti obistini.